

Bewonersoverleg Velperweg e.o. - Werkgroep Leefklimaat

Raadsfracties Gemeente Arnhem
per e-mail

Datum: 15 december 2017
Onderwerp: Behandeling Groenvisie 2017-2035 op 18/12/17
Kenmerk: CTI-321-NC89

Geachte raadsleden en fractievolgers,

Binnen het Bewonersoverleg Velperweg e.o., zijn wij als Werkgroep Leefklimaat begonnen met een eerste verkenning van de vele *groenblauwe* uitdagingen in het gebied. Onderdeel van deze verkenning is na te gaan waar en op welke wijze het gemeentelijk beleid het stedelijk groen in onze wijken ondersteunt en in de komende jaren verder zou kunnen versterken.

Met belangstelling heeft de werkgroep daarom de nieuwe Groenvisie gelezen. Graag geven wij hieronder wat algemene feedback op het visiedocument.

Allereerst is het goed om te lezen, dat in de nieuwe Groenvisie de specifieke aandacht in het oude Groenplan voor landschappelijkheid en cultuurhistorie wordt gecontinueerd, terwijl tevens alle ruimte wordt gegeven aan nieuwe belangrijke zaken als het ontwikkelen van een Groenblauw Raamwerk in het stedelijk gebied, de toenemende multifunctionaliteit van het groen en het scheppen van draagvlak en actieve bewonersparticipatie.

Deze volledigheid als ook de algemene brede invalshoek van de nieuwe Groenvisie bieden o.i. een stevig en inspirerend kader voor het ontwikkelen van duurzame plannen voor de Arnhemse leefomgeving. Toch zijn er een aantal aandachtspunten ter overweging, die we hier graag kort willen noemen, als volgt :

1) Van wijken weten is van stroomgebieden weten

De huidige focus van de visie is nog te eenzijdig op (deel)wijken gericht en zou verbreed moeten worden naar een ruimer perspectief, waarin de stedelijke stroomgebieden en daarbinnen landschapseenheden centraal staan. Alleen als we direct in de planningsfase de stedelijke hydrologische/landschappelijke basisstructuur van het stedelijk gebied - als onderdeel van de in het rapport genoemd *Groenblauw Raamwerk* - goed mee weten te nemen, kunnen nieuwe leefomgevingsplannen echt klimaatbestendig en duurzaam worden.

In aansluiting hierop: er zijn grote verschillen tussen wijken m.b.t. de fysieke leefomgeving: Terwijl sommige wijken last hebben van natte voeten zoals Molenbeke en in mindere mate Plattenburg, zijn andere wijken zoals Velperweg-Noord sterk versteend en weer andere worstelen met een haperende beekafvoer zoals De Paasberg. Met een stroomgebiedbenadering wordt de onderlinge samenhang

veel van zulke problemen zichtbaar en kunnen deze effectief worden aangepakt. In de Groenvisie zou dit wat explicieter kunnen worden aangeven.

2) Landschappelijk stedelijk groen

Het stedelijk groen van Arnhem kan landschappelijker. In de praktijk betekent dit meer inhaken op bestaande verschillen in bodem en grondwatercondities. Voorbeeld: het actief ontwikkelen van elzenbronbos in de kwelzones langs beekdalen en het slim gebruik maken van ecologische groeiverschillen in en tussen wijken bij assortimentskeuze en groenbeheer. Dit waar mogelijk koppelen aan groenbeheerprojecten door wijkbewoners zelf.

In dit verband moet ook de aanwezigheid van sterk ondoorlatende ijzeroerlagen in de ondergrond worden genoemd. In Arnhem is men m.b.t. het klimaatbestendig maken van de stad in het algemeen erg optimistisch over afkoppeling & infiltratie van hemelwater vergetend dat grote delen van Arnhem-Noord ondoorlatende ijzeroerlagen in de ondergrond hebben. Tijdens de BGB-werkzaamheden op de Paasberg en ander wijken bleek hoe wijdverbreid deze harde bruine oerlagen zijn (*). Ruimtelijke informatie over het voorkomen en dikte van deze lagen in de stedelijke ondergrond ontbreekt grotendeels, maar is wel van groot belang.

De Groenvisie zou bovenstaande aspecten duidelijker kunnen aangeven.

3) Versterking groene cultuurhistorische dimensie

De groene cultuurhistorische dimensie heeft twee basiscomponenten: (1) het groene landschap van de historische landgoederen en parken en (2) het oude agrarische landschap.

In de Groenvisie zou deze tweede component o.i. wat meer aandacht moeten krijgen als waardevolle inspiratiebron voor het stedelijke groen. Het gaat bv. om het ontwikkelen van de nieuwe bloemenweiden tot droge schraalgraslanden, waarin naast de bomenlaag weer aandacht komt voor de oude struikvegetatielaag bestaande uit bv. sleedoorn, vlierbes en gaspeldoorn als ook de kruidenlaag. De openheid van het oude agrarische landschap is uitstekend te combineren met de nieuwe nadruk in de Groenvisie op (a) zichtbaarheid en beleefbaarheid van het groen (incl. behoud zichtassen en uitzichten), maar ook met (b) versterking van de biodiversiteit: het oude struweel bestaat uit rijk bloeiende soorten, die goede drachtplanten zijn voor bijen en andere insecten. Daarnaast zorgen ze voor een aanzienlijke versterking van de habitat voor kwetsbare vogelsoorten zoals kneu, geelgors en roodborsttapuit.

Met vriendelijke groet,

namens de Werkgroep Leefklimaat Velperweg e.o.,
Rob Hennemann

*) Overigens is dit niet verbazingwekkend gelet op het feit, dat de meeste beken in Arnhem en omgeving juist mede ontstaan zijn door de aanwezigheid van die ondoorlatende oerlagen in de ondergrond.